Avrupa'da Yaşanan Değişim

Orta Çağ Avrupa'sında Katolik Kilisesinin baskısı ve skolastik düşüncenin etkisi altında özgür düşünce ve bilim gelişmemiştir. Katolik Kilisesi, siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel faaliyetleri kendi kontrolünde tutuyordu. Dinî söylemlerin sorgulanmadan doğru kabul edildiği, aklı ve bilimsel düşünceyi reddeden skolastik düşünce Avrupa'ya uzun yıllar hâkim oldu.

Avrupalı devletler, XV. yüzyılın ortalarından itibaren hızla gelişmeye başlamıştı. Avrupa'da yaşanan gelişmeler şunlardır:

1

Coğrafi Keşifler 1400-1600 yılları arasında Avrupalıların yeni yerleri keşfettikleri dönemdir. Keşfedilen bu yerler ve ticaret yolları Avrupalı devletlerin zenginleşmesinde önemli rol oynamıştır.

Coğrafi Keşifler

2

Avrupa'da Orta Çağ sonrasında; siyaset, kültür, politika, bilim, sanat, mimari ve eğitim alanlarında yenilenmeye gidilmiştir. 15 ve 16. yüzyılları kapsayan bu yenilenme süreci de Rönesans Dönemi olarak isimlendirilmiştir.

Rönesans

3

16. yüzyılda gittikçe olumsuzlaşan dinî şartlar ve kilisenin haksızlıkları karşısında Rönesans'ın da etkisiyle önce Almanya'da başlayıp Avrupa'ya yayılan ve kiliseleri dinî değişiklik yapmaya zorlayan harekettir.

Reform

4

Avrupa'da 18. yüzyılda gelişen, önceki dönemlerin ön yargı ve ideolojilerinden uzak; bilgiye dayalı, özgür ve akılcı düşünceyi temsil eden bu döneme Aydınlanma Çağı denir.

Aydınlanma Çağı

OSMANLI DEVLETİ'NE ETKİLERİ

- İpek ve Baharat Yolları önemini kaybedince Osmanlı Devleti'nin gelirleri azaldı.Osmanlı Devleti, ticari faaliyetlerini yeniden geliştirebilmek için Avrupalı devletlere kapitülasyonlar vermek zorunda kaldı.Bu da Osmanlı Devleti'nin ekonomik bağımsızlığına zarar verdi.
- Avrupa'da bilim alanında yapılan keşif, icat ve buluşlarla Osmanlı ve Avrup aarasındaki medeniyet farkı hızla kapanmaya başlamıştır. 15 ve 16. yüzyıllarda bilim öğreniminde ve bilimsel eser yazımında zirvede olan Osmanlı Devleti, 17. yüzyıldan itibaren gerilemeye başlamıştır. Eğitim kurumlarında pozitif bilimlere yönelik çalışmalar azalmıştır.

Kapitülasyon Nedir?

Bir devletin başka bir devlete başta ekonomi olmak üzere birçok alanda tanıdığı imtiyaz ya da ayrıcalıktır.

19. Yüzyılda Avrupa'daki Gelişmeler

Sanayi İnkılabı Nedir?

18. yüzyılın sonlarında bilimsel buluşların ve teknolojinin üretime uygulanması ile üretimde insan ve hayvan gücünün yerini makine gücünün almaya başladığı süreçtir.

Sanayi İnkılabı Sonucunda Neler Yaşandı?

Üretimin artmasıyla birlikte ham madde ve pazar ihtiyacı da arttı. Avrupalı devletler ihtiyaç duydukları ham maddeyi henüz sanayileşmemiş ülkelerden karşılayıp ürettikleri ürünleri de aynı ülkelerde pazarladılar. Böylece sömürgecilik anlayışı ortaya çıktı ve kısa sürede gelişti.

Osmanlı Devleti Nasıl Etkilendi?

Avrupa'nın ucuza mal ettiği fabrika ürünleriyle el tezgâhlarında üretim yapan Osmanlı üreticisi rekabet edemedi. Osmanlı'da üretim azalırken atölyeler kapandı, işsizlik arttı. Osmanlı Devleti sanayileşen devletlerin ham madde kaynağı ve açık pazarı hâline geldi. Artan harcamalar karşısında Osmanlı Devleti Avrupa'dan borç almaya başladı. Osmanlı Devleti bu borçları ödeyemeyince Avrupalı devletler Düyun-u Umumiyeyi kurdular. Bu kurum Osmanlı ekonomisini tamamen dışa bağımlı hâle getirdi.

Düyun-u Umumiye Nedir?

1881-1923 yılları arasında Osmanlı İmparatorluğu'nun iç ve dış borçlarını denetleyen kurumdur. "Genel Borçlar" anlamına gelir.

Sömürgecilik Nedir?

Sanayileşmiş Avrupalı devletlerin, zayıf ülkelerin yer altı ve yer üstü kaynaklarını kendi çıkarları için kullanma düşüncesidir.

19. Yüzyılda Avrupa'daki Gelişmeler

Fransız İhtilali Nedir?

1789'da Fransa'da ağır vergiler altında ezilen halkın devlet yönetimine karşı başlattığı siyasi ve sosyal bir olaydır.

Fransız İhtilali Sonucunda Neler Yaşandı?

- İnsan hakları, eşitlik, demokrasi, özgürlük ve milliyetçilik fikirleri tüm dünyaya yayıldı.
- Milliyetçilik akımının etkisiyle çok uluslu devletlerde bağımsızlık hareketleri başladı.

Osmanlı Devleti Nasıl Etkilendi?

- Fransız İhtilali'nin Osmanlı Devleti'ne hem olumsuz hem de olumlu etkileri oldu.
- Osmanlı Devleti, içinde pek çok milleti barındırıyordu. Fransız İhtilali ile ortaya çıkan milliyetçilik akımından etkilen bu milletler, Avrupa'nın da destek vermesiyle ayaklandı ve bağımsızlıklarını ilan etti.
- Eşitlik, özgürlük, adalet, demokrasi gibi kavramlar ülkede yayıldı. Tanzimat ve Islahat Fermanları ilan edildi. 1876 yılında da Osmanlı Devleti'nin ilk anayasası olan Kanun-i Esasi yayımlanarak meşrutiyet yönetimine geçildi.

Çok Uluslu Devlet Nedir?

Bir toplumun, kendi içinde birbirinden farklı birçok ulusu barındırmasıdır.

Milliyetçilik Nedir?

Her milletin bağımsız olmasını ve kendi devletini kurmasını öngören siyasi düşüncedir.

Osmanlı Devleti'nde Fikir Akımları

18. yüzyılın ortalarından itibaren yaşanan bazı gelişmeler Osmanlı Devleti'ni dağılma noktasına getirdi. Devleti dağılmaktan kurtarmak isteyen yönetici ve aydınlar çeşitli fikirler geliştirdiler.

1

Osmanlı sınırları içinde yaşayan herkesi dil, din, ırk ayrımı yapılmaksızın eşit birer Osmanlı vatandaşı olarak kabul eden düşüncedir.

OSMANLICILIK

Tanzimat ve Islahat Fermanları ile Meşrutiyet'in ilanı gibi gelişmeler Osmanlıcık fikrinin uygulamalarıdır.

2

Müslüman milletleri Osmanlı halifesi etrafında birleştirmeyi amaçlayan düşüncedir.

İSLAMCILIK-ÜMMETÇİLİK

Dünya Savaşı esnasında bazı Arap liderlerin Osmanlı'ya karşı İngilizlerin yanında yer alması, İslamcılık fikrinin önemini yitirdiğinin göstergesidir.

3

Osmanlı'nın dağılmasının nedenini Batı'nın bilim ve tekniğinden uzak kalmasına bağlayan düşünce, kurtuluşu Batı'ya uyum sağlamakta görür.

BATICILIK

Batıcılık fikrinin savunucuları, Avrupa'daki gelişmelerin örnek alınarak devletin modernleştirilmesi gerektiğini düşünmüşlerdir.

4

Osmanlı bayrağı altında yaşayan Türklere ulus bilinci ve ulusal benlik kazandırmayı, Türk milletinin İslam dünyasında yeniden güçlü bir unsur olmasını sağlamayı amaçlayan fikir akımıdır.

TÜRKÇÜLÜK

Türkçülük, Millî Mücadele'nin başarıya ulaştırılması ve Cumhuriyetin örgütlenmesinde rol oynayan en önemli akımdır.

Osmanlı Devleti'nde Yeniden Yapılanma

ISLAHAT FERMANI

Tanzimat Fermanı ile tanınan hakları yetersiz gören Avrupa devletlerinin baskısı ile 1856 yılında ilan edildi. Amacı Avrupalı devletlerin Osmanlı iç işlerine karışmasını engellemek ve devleti dağılmaktan kurtarmaktı.

II. MEŞRUTİYET

İttihat ve Terakki Cemiyetinin meşrutiyeti yeniden getirmek için yürüttüğü mücadele sonucunda II. Abdülhamit, 1908'de meşrutiyeti yeniden ilan etti. Anayasada önemli değişiklikler yapıldı.

TANZİMAT FERMANI

Azınlıkların devlete olan bağlılığını artırmak ve devleti dağılmaktan kurtarmak amacıyla 1839 yılında yayımlanan ferman ile azınlıkların hakları yasal güvence altına alındı.

I. MEŞRUTİYET

Genç Osmanlılar, Osmanlı Devleti'nde meşrutiyet yönetimine geçilmesi hâlinde ülkedeki karışıklıkların ve isyanların sona ereceğine inanıyordu. Padişah II. Abdülhamit tarafından Osmanlı Devleti'nin ilk anayasası Kanun-ı Esasi ilan edildi. Anayasa'ya göre Osmanlı Mebusan Meclisi açıldı.

Maraton Kitaplarından Etkinlik ve Testler

Maraton Akademi 8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Etkinlikli Soru Bankası, Sayfa 11-12, Etkinlik 1-2

Maraton Akademi 8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Etkinlikli Soru Bankası, Sayfa 13-16, Düşündüren Test 1-2 (Avrupa'daki Gelişmeler ve Osmanlı Devleti)

Maraton 8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Soru Bankası, Sayfa 9-12, Hareket Testi 1-2